

**Beantwoording gestelde vragen
door VBDO tijdens de AvA d.d. 20 mei 2020.**

VBDO

Vraag 1:

VBDO wil a.s.r. feliciteren met haar leidende positie in de financiële sector op het gebied van klimaat, gedemonstreerd door het behalen van de eerste plek in de klimaatbenchmark die in 2019 is uitgevoerd door VBDO onder institutionele beleggers. Daarnaast is a.s.r. de eerste Nederlandse verzekeraar die schade door overstroming dekt voor gebouwen en hun inhoud. Voor beleggingen is a.s.r. bezig met het uitbreiden van het SRI beleid om in haar ESG criteria naast klimaatmitigatie ook klimaatadaptatie mee te nemen.

- a) Tijdens ons engagement gesprek vorig jaar gaf u aan dat u o.a. de impact van overstromingen op uw beleggingen en vastgoed in Nederland in kaart heeft gebracht. VBDO is benieuwd hoe deze analyses worden omgezet in actie.
- b) Kan a.s.r. ons vertellen op welke manier klimaatadaptatie zal worden toegevoegd aan het SRI beleid?
- c) Zal a.s.r. een strategie ontwikkelen om de kansen van de ecologische en maatschappelijke weerbaarheid van bedrijven, gemeenschappen en regio's te benutten?

Antwoord:

- a) Momenteel wordt klimaatadaptatie al vormgegeven in het beleggingsbeleid van a.s.r. Vastgoed Vermogensbeheer. De beleggingsbeslissingen (aankoop of verkoop) bij direct vastgoed objecten worden genomen op basis van financiële en niet-financiële analyse/informatie, waarbij de locatie en onderhoud een goed beeld heeft van de kansen en risico's rondom klimaatadaptatie. Daarnaast wordt bijvoorbeeld ook rekening gehouden bij investeringsbeslissingen voor het groot onderhoud van vastgoed objecten, zodat deze ook op langere termijn bestand zijn tegen klimaatverandering.
- b) In het SRI beleid van a.s.r. wordt klimaatadaptatie meegenomen en toegepast. Voor de screening van ondernemingen ten behoeve van investeringen in bedrijfsobligaties en aandelen is klimaatadaptatie een onderdeel van de analyse en wordt gebruik gemaakt van Vigeo Eiris research op ESG indicatoren. De ESG scores van de ondernemingen worden meegenomen in het a.s.r. beleggingsproces, waarbij een voorkeur geldt voor investeringen met hogere ESG ratings. Daarnaast maken we gebruik van de 'Energy Transition Score' waarmee we inzicht hebben in de wijze waarop bedrijven de komende jaren een strategie voeren om zich aan te passen aan de risico's van klimaatverandering en bijbehorende energie transitie. Deze indicator is onderdeel van het a.s.r. beleggingsproces voor beursgenoteerde aandelen.

In het jaarverslag van 2019 rapporteert a.s.r. over Impact Investing. Hierin zijn ook het afgelopen jaar meerdere investeringen gedaan op het thema Klimaatadaptatie, zoals de Nederlandse green bond waarmee de versterking van de dijken gefinancierd wordt. Enkele andere voorbeelden: investeringen in groene gevels en daken van het a.s.r. hoofdkantoor en Wonderwoods in Utrecht, en in technologie ondernemingen voor regulatie van warmte en water zoals VanderSat (satellieten met exacte data over water en droogte).

Binnenkort zal a.s.r. Vermogensbeheer een update publiceren van haar beleid op het thema Klimaatverandering en Energietransitie.

- c) Naast risico's zien we ook kansen voor nieuwe business modellen die inspelen op klimaatverandering, onder meer op basis van de brede ESG research van Vigeo Eiris, waaruit blijkt welke ondernemingen hoog score op dit thema. Daarnaast wordt bij a.s.r. Vermogensbeheer een nieuwe analyse uitgevoerd op het thema Klimaatverandering en Energietransitie, waarin de voor ons beleggingsbeleid relevante sectoren en regio's onderdeel zijn van de research, zowel om risico's als kansen te identificeren. Tenslotte rapporteert a.s.r. Vermogensbeheer in haar kwartaalpublicaties regelmatig over haar duurzame beleggingsbeleid, zoals een artikel over de 'Just Transition' waarin wij stellen dat klimaatadaptatie in samenhang met andere maatschappelijke belangen moet plaatsvinden.

Met de implementatie van TCFD (Taskforce on Climate-related Financial Disclosures) zullen meerdere doelstellingen geformuleerd worden om de risico's van klimaatverandering voor de a.s.r. bedrijfsvoering te mitigeren. Dit gebeurt mede met behulp van scenario analyses op basis van wetenschappelijke inzichten (zogenaamde Science Based Targets). In de beleggingsportefeuille worden daarvoor meerdere instrumenten gebruikt, zoals uitsluitingen, best in class / impact investing, Energy Transition Score en Carbon reductie targets.

Vraag 2:

In het SRI beleid benoemd a.s.r. dat het een insluitingsbeleid hanteert voor de investeringsportefeuille. Onder andere, wordt er geselecteerd op basis van criteria voor bedrijfsgedrag, en ook hoe het bedrijf omgaat met leveranciers en onderaannemers. Gezien het laatste rapport van de Corporate Human Rights Benchmark, lopen de activiteiten van de meeste bedrijven ver achter op de eisen die worden gesteld door UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP). Wij hebben twee vragen over de toepassing van de criteria voor de waardeketen van bedrijven:

- a) **Hoe beoordeelt a.s.r. de ketenverantwoordelijkheid van bedrijven waar het in investeert (e.g. tot welke tier leveranciers wordt er beoordeelt)?**
- b) **Om bedrijven aan te jagen hun prestaties op werkomstandigheden in de keten te verbeteren, vragen wij hen om transparanter te worden. Kan a.s.r. toezeggen dat het bedrijven vraagt hun due diligence te verbeteren, in lijn brengt met de UN Guiding Principles en over voortgang zal rapporteren?**

Antwoord:

- a) Deze ketenverantwoordelijkheid baseren we onder meer op de OESO-richtlijnen en de UN GP standaarden: Dit betekent dat in het a.s.r. duurzame beleggingsbeleid voor ondernemingen dezelfde standaarden gelden voor de inkoop van producten en diensten (toeleveranciers in de keten). Om inzicht te krijgen in de volledige keten maken we gebruik van Vigeo Eiris research, op basis van deze en andere internationale standaarden.

In de praktijk geven ondernemingen lang niet altijd voldoende inzicht in hun keten. Door Vigeo Eiris worden daarom ook onafhankelijke bronnen onderzocht om een juist beeld te krijgen, denk bijvoorbeeld aan vakbonden, lokale journalisten, lokale belangenorganisaties en social media. Graag willen we meer transparantie over de toeleveranciers van een onderneming, zo is a.s.r. ook ondertekenaar van het Investor Statement van de Corporate Human Rights Benchmark. Dit betreft standaarden voor internationale ondernemingen om mensenrechten te respecteren en hierover transparant te rapporteren.

- b) In onze 'due diligence' gebruiken we Vigeo Eiris die onder meer de UN GP richtlijnen hanteert. Daarnaast willen we transparantie verbeteren via, bijvoorbeeld het IMVO (Internationaal MVO)-convenant voor de Nederlandse verzekeringssector, waarin de UNGPs een belangrijke plaats kennen. Hierin werken we samen met de overheid (BuZa) en NGOs om meer inzicht te krijgen in de internationale ketens en zo problemen zoals mensenrechtenschendingen, milieuschade en dierenleed te voorkomen en aan te pakken.

Mede dankzij intensief overleg met de NGO's als partij in dit IMVO convenant hebben we due diligence raamwerken ontwikkeld op diverse thema's op basis van best practice. Werkomstandigheden in de keten zijn onderdeel van deze raamwerken, inclusief transparantie in lijn met de UNGPs. Deze raamwerken worden ook door a.s.r. toegepast bij de screening van ondernemingen.

Vraag 3:

In het SRI beleid wordt niet expliciet verwezen naar diversiteit, wel naar gendergelijkheid. Is a.s.r. bereid om diversiteit als allesomvattend thema mee te nemen binnen het SRI beleid en niet alleen toe spitsen op gender?

Antwoord:

Diversiteit als allesomvattend thema is onderdeel van het a.s.r. SRI Beleid, bijvoorbeeld in de Vigeo Eiris research, waarin onder meer relevante ILO richtlijnen zijn opgenomen in de screening van ondernemingen op het gebied van i) aanname beleid; ii) ontwikkeling; iii) beloning; iv) gelijke behandeling en v) ongewenst

gedrag. Indien er sprake is van een grove schending van deze richtlijnen, dan wordt de onderneming engaged of uitgesloten in het a.s.r. beleggingsbeleid.

Door a.s.r. wordt met name belegd in de grotere Europese en Amerikaanse ondernemingen, waarin over het algemeen aandacht is voor gendergelijkheid en diversiteit, wat wij op basis van Vigeo Eiris research met meerdere indicatoren monitoren. Dit betreft niet alleen cijfers over de medewerkers, maar ook bijvoorbeeld berichten van vakbonden, journalisten, social media en rechtszaken. Uiteraard zien we verbeterpunten bij diverse ondernemingen op dit thema, wat we bijvoorbeeld via een engagement gesprek benoemen.

Bij a.s.r. Vermogensbeheer is ook het streven meer inzicht te realiseren in de nadere criteria in het SRI beleid ten aanzien van gendergelijkheid en diversiteit en de wijze waarop dit wordt meegenomen in de beleggingsbeslissingen.

ASR Nederland N.V.

Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

www.asrnederland.nl